

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДВНЗ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Основи образотворчого мистецтва та методика керівництва
зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку**

Освітня програма: Дошкільна освіта за першим
(бакалаврським) рівнем

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи образотворчого мистецтва та методика керівництва зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку
Викладач	Канд. пед наук, доц.. Лазарович Н.Б
Контактний телефон викладача	+38 (098)-95-198-82
Е-mail викладача	nadiia.lazarovych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	ОЧНА/ЗАОЧНА
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>У програмі навчання дисципліна «Основи образотворчого мистецтва та методика керівництва зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку» вивчається студентами спеціальності «Дошкільна освіта» на другому і третьому курсах. Змістове наповнення навчальної дисципліни спрямовано на розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку, на залучення педагогом дитини до образотворчої діяльності, формування прагнень дитини виявляти вигадку та фантазію, винахідливість, експериментувати, вдосконалювати, вміння передавати свої думки, почуття, стан, настрої, фантазії через образотворчу діяльність</p> <p>Пріоритетними напрямками роботи ЗДО у формуванні творчих навичок дитини є створення належних умов забезпечення розвивального середовища, діагностика і моделювання природних задатків, нахилів і здібностей дитини, інтеграції родинного та суспільного виховання, формуванні готовності вихователя до інноваційної діяльності. Актуальним завданням перед майбутніми вихователям постає проблема зацікавлення, мотивування дитини до зображення і відтворення своїх почуттів від навколишнього світу, в різних видах образотворчої діяльності.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу – оволодіти сучасними методами організації образотворчої діяльності дітей на різних етапах дошкільного дитинства.</p> <p>Основними завданнями дисципліни є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ознайомлення з основними видами і жанрами образотворчого мистецтва, засобами їх художньої виразності; 2) вивчення питань розвитку історії світового та українського образотворчого мистецтва; 3) вивчення спеціальних досліджень, присвячених ознайомленню дошкільників з різними видами образотворчого мистецтва навчання образотворчій діяльності; 4) оволодіння знаннями про особливості розвитку у дітей дошкільного віку образотворчих здібностей шляхи формування творчості в їх образотворчій діяльності; 5) розвитку умінь виконувати мистецький аналіз творів образотворчого мистецтва і здійснювати їх відбір для дітей дошкільного віку, аналізувати дитячі образотворчі роботи; 6) удосконалення художньо-зображувальних умінь в галузі живопису, скульптури, аплікації, конструювання; навчити виготовляти різноманітні наочно-методичні посібники для дітей, складати розробки занять з різних видів образотворчої діяльності. 	

4. Результати навчання (компетентності)

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти такими компетентностями:

- ПР- 01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.
- ПР-02 Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
- ПР-04 Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
- ПР-06 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
- ПР-07 Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності
- ПР-15 Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.
- ПР-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 180

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	32
семінарські заняття / практичні / лабораторні	38
самостійна робота	110

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
IV-V	012 Дошкільна освіта	Другий - третій	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінок	Термін виконання
------------	---------------	------------	---------------	-------------	------------------

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи образотворчої діяльності дітей

Тема 1.1: Образотворче мистецтво – специфічна форма відображення	Лекція, практичне заняття	2;5;6;7;11	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації (2 год)	2 бали	До наступного заняття за розкла
---	---------------------------	------------	--	--------	---------------------------------

дійсності					дом
Тема 1.2: Види, форми та жанри образотворчого мистецтва.	Лекція, практичне заняття	2;5;6;7;11	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації (2 год)	2 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 1.3. Анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку та психологічні механізми розвитку образотворчої діяльності.	Лекція, практичне заняття	7; 9;11;28	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації (2 год)	2 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 1.4. Види образотворчої діяльності та їх взаємозв'язок	Лекція, практичне заняття	7;9;11;19; 20;21;22;23 ;24.	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації (4 год)	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 1.5. Методи і прийоми розвитку дитини в образотворчій діяльності	Лекція, практичне заняття	7; 9; 11; 28.	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації (4 год)	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 1.6. Форми організації образотворчої діяльності	Лекція, практичне заняття	7;9;13;11;28.	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати конспекти занять для різних вікових груп. (4 год)	3 бали	До наступного заняття за розкладом
Змістовий модуль 2. Особливості організації образотворчої діяльності дітей дошкільного віку					
Тема 2.1. Малювання як засіб	Лекція, практичне заняття	7;11;20;28 ;29.	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття,	3 бали	До наступного

особистісного розвитку дитини			підготувати зразки малюнків. (4год)		заняття за розкладом
Тема 2.2 Розвиток особистості дитини у процесі занять з ліплення	Лекція, практичне заняття	7; 11; 21;24; 28.	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати зразки схем ліплення (2 год)	2 Бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 2.3. Декоративна діяльність дошкільнят як засіб і середовище особистісного розвитку	Лекція, практичне заняття	7;11; 22;28	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати зразки аплікації. (4 год)	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 2.4. Особистісно-розвивальна спрямованість архітектурної та конструктивно-моделюючої діяльності	Лекція, практичне заняття	7;22;23;28	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати зразки конструювання з паперу. (2 год)	3 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 2.5 Альтернативні підходи до планування образотворчої діяльності	Лекція, практичне заняття	7;11;13;28	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації (2 год)	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 2.6 Спільна робота дошкільного навчального закладу та сім'ї з питань організації образотворчої діяльності	Лекція, практичне заняття	7;11;13;28 ; 34;36	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації (2 год)	2 бали	До наступного заняття за розкладом
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю – екзамен. Максимальна оцінка – 100 балів (оцінка за екзамен – 50 балів; практичні заняття – 40 балів, за самостійну роботу – 10 балів.)				

Семінарські заняття	Максимальна оцінка - 40 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.
7. Політика курсу	
<p>Політика курсу «Основи образотворчого мистецтва та методика керівництва зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку» стосується відвідування, участі в роботі на заняттях, запізень, академічної доброчесності, плагіату, невиконаних завдань, пропущених занять, поведінки в аудиторії, використання ноутбука, іншого. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу є обов'язковим. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання завдань із теми. Засвоєння пропущеної теми з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Очікування щодо роботи студентів під час занять: активність, комунікабельність, творчість.</p> <p>Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні незадовільні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському занятті перездаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович Є.А., Захарчук Р.В. Чугай Р.В., Станкович М.С. Декоративно-прикладне мистецтво. - Львів: Світ, 1993. 2. Базовий компонент дошкільної освіти/ Науковий керівник: А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; Авт. кол-в: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С., Коваленко О.В., Лисенко Г.М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасюк Т.В., Пироженко Т.О., Поніманська Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчук А.С., Якименко Л.Ю.— К.: Видавництво, 2012.—26 с. 3. Борщ Р.М., Самойлик Д.В. Програма художньо – естетичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку «Радість творчості». – Тернопіль: Мандрівець, 2013. - 72 с. 4. Горошко Н.А. Зображувальна діяльність у дошкільних навчальних закладах (малювання, ліплення, аплікація). – Х. : Видавництво «Ранок», 2007. 5. Історія української культури / Заг. Ред. І. Крип'якевича. - К.: Либідь, 1994. 6. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: Наук.-метод. посіб./ Наук. ред. О. Л. Кононко.-К.: Ред. журн. «Дошкільне виховання», 2003.- 243 с. 7. Котляр В.П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей: Навчальний посібник.– К.: Кондор, 2006. 200 с. 8. Ланіна І.В. Образотворче мистецтво для дошкільнят (4 – 5 років) / І.В. Ланіна, Н.В. Кучесва. – Х.: Видавництво «Ранок», 2012. – 96 с. 9. Лазарович Н. Обдарованість у дошкільному віці: Навчально- методичний посібник. – Берегове, ПНВЗ «Галицька академія», 2009. – 220с. 10. Лазарович Н.Б. Методичні рекомендації до дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною діяльністю». Навчально- методичне видання. Івано-Франківськ: Видавець Кушкір Г.М., 2020 – 140 с. 11. Лисенко Н. В., Кирста Н. Р., Лазарович Н.Б. Педагогіка українського дошкільця: У 3 ч.: Навчальний посібник. – К.: Видавничий дім «Слово», 2016. – Ч. 3. С.. 	

12. Ликова І.О. Образотворча діяльність у дитячому садку: планування, конспекти занять, методичні рекомендації. Старша група. – Х.: Веста: ТОВ Видавництво «Ранок», 2007 – 208 с
13. Никанорова В., Пономаренко М. Творчі здібності дітей – на кінчиках їхніх пальців.//Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2011. - № 2. - С. 16-27.
14. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з мистецтвом витинанки: Методичні рекомендації /Укл. Ликова І.О., - К.: ІСДО, 1995.
15. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з мистецтвом живопису. Упор. Підкурманна. -К.: РМК, 1991.
16. Паламарчук Л.Н. Формирование художественно-эстетической компетенции детей дошкольного возраста/Л.Н.Паламарчук.- Запорожье:ООО «ЛИПС».ЛТД,2002.-112 с.
17. Рібцун О.Г., Рібцун Ю.В. Малювання крок за кроком. Талановиті пальчики. Навчальне видання. — Київ: Літера ЛТД, 2010. — 35 с.
18. Рібцун О.Г., Рібцун Ю.В. Пластилін. Талановиті пальчики. Навчальне видання. — Київ: Літера ЛТД, 2011. — 34 с.
19. Рібцун О.Г., Рібцун Ю.В. Конструювання з паперу. Талановиті пальчики. Навчальне видання. — К.: Літера ЛТД, 2011. — 31 с.
20. Рібцун О.Г., Рібцун Ю.В. Іграшки з природного матеріалу. Талановиті пальчики. Навчальне видання. - Київ: Літера ЛТД, 2012. - 31 с.
21. Рібцун О.Г., Рібцун Ю.В. Пластилінові фантазії. Талановиті пальчики Навчальне видання. — Київ: Літера ЛТД, 2011. — 32 с.
22. Сухорукова Г.В. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник, друге видання, перероблене та доповнене / Г.В.Сухорукова, О.О.Дронова, Н.М.Голота, Л.А.Янцур; за заг. ред. Г.В.Сухорукової. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. – 376 с.
23. Сухорукова Г.В., Ступак О.В. Українські вишиванки. -К.: Грай лик, 1995.
24. Терещенко О.П. Розвиток творчості старшого дошкільника в образотворчій діяльності:Навчально-методичний посібник до Базової програми «Я у Світі»О.П. Терещенко.-К.:Світлич, 2009.:іл..-112с.-Бібліогр.:с.105-107.
25. Фесюкова Л.Б. Зустріч з великими педагогами та художниками. Комплексні заняття для дітей 4-8 років. – Х.: Веста: ТОВ Видавництво «Ранок», 2008. – 144 с
26. Шульга Л.М. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях з малювання. - К.: ІСДО, 1995.

Викладач _____